

ת"פ 77446/12/20 - מדינת ישראל נגד נסראללה עאסי

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 77446-12-20 מדינת ישראל נ' עאסי

לפני בעניין:	כבוד השופט מוחמד חאג' יחיא המאשימה	מדינת ישראל ע"י ב"כ מפרקליטות מחוז י-ם (פלילי)
נגד הנאשם		נסראללה עאסי ע"י ב"כ עו"ד ספא נעאמנה מהסניגוריה הציבורית - מחוז י-ם

גזר דין

- (1) הנאשם הורשע ביום 27.3.2023, לאחר דיון ההוכחות, בביצוע תקיפה סתם ממניע גזעני, עבירה לפי סעיף 378 בצירוף סעיף 144(א) בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").
- (2) לפי האישום וכפי שהוכח במשפט, ביום 2.9.2019 סמוך לשעה 08:00, הלך המתלונן עם חברו ברחוב שדרות ירושלים. המתלונן וחברו הם בעלי חזות חרדית. הנאשם הלך מטרים ספורים מאחוריהם כשבין השלושה לא הייתה כל אינטראקציה. לפתע, מתוך איבה ועוינות כלפי המתלונן וחברו בשל היותם יהודים, יידה הנאשם בידו לעבר המתלונן שלוש פעמים חפץ קטן בגודל גולה. החפץ פגע במתלונן באזור העורף והכתף וגרם לו כאבים.
- (3) בדיון מיום 28.5.2023 טענו הצדדים לעונש. בתום אותו דיון, תוך שהובהר כי אין בכך כדי ליצור כל ציפייה, הוריתי על הזמנת חוות דעת של הממונה על עבודות השירות. חוות דעת כאמור התקבלה ביום 14.6.2023 ולפיה נמצא כי הנאשם מתאים לביצוע עבודות שירות.

תמצית טענות הצדדים לעונש

- (4) המאשימה טוענת, בין השאר ובעיקר, כי מעשיו של הנאשם נושאים עמם מסר גזעני בוטה, השפלה וביזוי לקורבן. הנאשם בחר בחירה חופשית, אוטונומית, להשפיל ולבזות את המתלונן במעשיו, ללא התגרות או אינטראקציה קודמת בין השניים. הנאשם ביצע את העבירות מספר פעמים. מתחם הענישה ההולמת נע בין 4 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות עד 12 חודשי מאסר בפועל עם ענישה נלווית. הנאשם שהוא בגיר, לא

נטל אחריות על מעשיו וניהל הוכחות. בנוסף, יש לו עבר פלילי. המאשימה עותרת להשית עליו 5 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות, מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן.

(5) הנאשם - באמצעות באת-כוחו עו"ד ס' נעאמנה - טוענת מנגד, בין השאר ובעיקר, כי למרות שאין להקל ראש בעברו הפלילי של הנאשם עת היה על סף קטינות, יש ליתן את הדעת לרף החומרה הנמוך של המעשה אשר ביצע, ולכן יש לאבחן לקולא את מקרהו של הנאשם זאת ביחס למקרים שהציגה המאשימה לשם השוואה לקביעת מתחם הענישה ההולמת. זאת ועוד, יש ליתן את הדעת לגילו הצעיר של הנאשם היום (בן 22) ובעת ביצוע העבירה (בן 18), חלוף הזמן המשמעותי מאז ועד היום. אשר לנסיבות המקרה, זרק הנאשם חפץ קטן בגודל של גולה, אף לא ידוע מה הוא אותו חפץ. המעשה בוצע ללא תכנון וללא תחכום וגם לא בוצע בצוותא. המעשה נעשה מתוך פזיזות ולא נלוו אליו היבטים אלימים נוספים כמו ביזוי והשפלה. מכל מקום, העובדה לפיה ניהל הנאשם הוכחות אינה יכולה להיזקק לחובתו. לפי ההגנה, מתחם הענישה ההולמת נע ממאסר מותנה ושל"צ. לחילופין, עותר הנאשם להשתת עונש מצומצם בהיקפו.

(6) גם הנאשם עצמו דיבר לפניו בדיון הטיעונים לעונש. לפיו, הוא היה קטין בעת ביצוע העבירה, ולא היה מניע גזעני. אז, הוא לא היה מודע לעונש הצפוי בגין מעשה כזה. מאז המקרה עברו 5 שנים. כיום הוא רווק, עובד לפרנסתו ופרנסת משפחתו ועתיד ללמוד. הוא איבד את אחד מהוריו לפני כשנה.

דיון והכרעה

(7) לפי סעיף 40ב בחוק העונשין, העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל. לפי סעיף 40ג(א), לקביעת מתחם העונש ההולם, בית המשפט "יתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40ט", ולפי סעיף 40ג(ב) "בתוך מתחם העונש ההולם יגזור בית המשפט את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה...".

(8) הערכים המוגנים: אין להכביר במילים ביחס לכך שהפעלת אלימות היא מעשה אסור בדיון, פסול חברתית וגם מכוער, שפוגע בביטחון האישי והבסיסי של הקורבן, שלוות נפשו ושלמות גופו, כל זאת לצד העלבון וההשפלה שיכולים גם ללוות מעשה זה ולגרום לפגיעה רגשית ונפשית אצל הקורבן. נכון, כל מעשה ומעשה נבחן לגופו, ונסיבות מקרהו של פלוני מובחנות מנסיבות מקרהו של אלמוני. ואולם, כמכלול, "יש לעקור מן השורש את נגע האלימות שפשה בחברתנו. במלחמה זו מוטל על בתי המשפט תפקיד חשוב ביותר, שעיקרו הוקעת התופעה וגזירת עונשים מחמירים על אלו הבוחרים לנקוט בדרך האלימות" (ע"פ 8991/10 מכבי נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (27.10.2011)). עוד על הצורך בענישה מרתיעה להתמודדות עם נגע האלימות, ראו והשוו: ע"פ 6277/20 היילי נ' מדינת ישראל, פסקה 36 (24.3.2021); ע"פ 4173/07 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (16.8.2007).

(9) במקרה לפנינו, חומרת האירוע היא גבוהה יותר מאחר ולא מדובר במעשה תקיפה רגיל, אלא זה בוצע

ממניע גזעני. מעשה זה הוא בלתי נסבל, ומכל מקום "כאשר עסקינן בעבירות על רקע לאומני, המסכנות את מרקם החיים בחברה דמוקרטית, נדרשת החמרה בענישה ויש ליתן משקל ממשי לשיקולי הרתעה - אף כאשר מדובר בקטינים או בגירים צעירים" (ע"פ 5634/16 שחר נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (27.10.2016)).

(10) לדאבון הלב, מעת לעת מתרגשים עלינו אירועים פלילים עם רכיב גזעני, ולעתים אף רק עם ניחוח גזעני, כאשר זה יכול לבוא מכל מרכיבי האוכלוסייה בחברה הישראלית. מורכבות האירועים עולה כאשר מדובר במעורבים שהם קטינים. בית המשפט העליון בע"פ 5469/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה י"ז (13.4.2014) התייחס לחומרה של עבירות כאלו, במיוחד כאשר הן מבוצעות על-ידי קטינים (נזכיר שהנאשם היה על הסף הקטינות במועד הביצוע), כלהלן:

"עברות כאלה חותרות תחת עצם מהותנו, הן כמדינת חוק הן כמדינה יהודית ודמוקרטית, על תולדותיה ועל המיעוט הלא-יהודי הגדול בתוכה. אכן, לא את כל משקלן הציבורי הכבד יש להטיל על כתפי המערערים הקטינים, ולכך ניתן ביטוי בבית המשפט קמא וינתן ביטוי גם כאן; אך איני רואה להציע "פטור בלא כלום" במובן של מאסר. על כן מנוס ככלל מהשתת עונש מאסר בפועל בתיקי גזענות, ובית המשפט בתוך עמו הוא יושב ועליו האחריות, גם כשהמדובר בקטינים - כמובן תוך התחשבות בפן האינדיבידואלי ובפן השיקומי, בודאי כך בקטינים. כדאי שקול זה יישמע ברבים, לרבות בבתי הספר"

(11) נסיבות ביצוע העבירה: כאמור, עת הלך המתלונן עם חברו (שניהם בעלי חזות חרדית), הנאשם הלך מטרים ספורים מאחוריהם, כשביניהם לא הייתה כל אינטראקציה. לפתע, יידה הנאשם בידו לעבר המתלונן שלוש פעמים חפץ קטן בגודל של גולה. החפץ פגע במתלונן באזור העורף והכתף וגרם לו כאבים.

(12) מעשה הנאשם כפי שהוכח במשפט, הוא בריוני, מכוער ודוחה. כל "אשמו" של המתלונן היותו בעל חזות חרדית ונראה כי זה לא בא "בטוב" בעיני הנאשם באותו מקום ובאותה נקודת זמן. נכון, וכפי שהיה ניתן להתרשם מהסרטון שהוצג ומהעדויות, לא מדובר במעשה מתוכנן מראש ולא מדובר במעשה שנלוו לו פעולות פיזיות או קריאות מילוליות נוספות. ואולם הוא כשלעצמו חמור. חומרתו אף עולה מהמחזוריות שלו - הנאשם זרק שלוש פעמים לעבר המתלונן, כל זאת בשל היותו יהודי.

(13) כפי שקבעתי בהכרעת הדין, ללא ספק, לא כל ויכוח, קטטה או פגיעה שבה מעורבים אנשים בני דתות שונות או משויכים ללאומים שונים, יש בהם כדי להפוך את האירוע באופן אוטומטי לאירוע שמונע מגזענות או מעוינות. אוסיף - אוי לנו אם נגיע למצב כזה. החברה הישראלית מורכבת מפסיפס אנושי מרהיב. העושר הדתי, התרבותי, העדתי והשפתי, אינם אמורים להפוך לנו לרועץ. במקרה לפני הוכח מעל לכל ספק סביר שהנאשם פעל ממניע גזעני.

(14) מדיניות הענישה הנהוגה: לקביעת מתחם הענישה ההולם, נתתי את דעתי לפסיקה אליה הפנו הצדדים בטיעוניהם, וגם לפסיקה נוספת, כאשר לעתים דובר בנסיבות חמורות או מקלות יותר. לקביעת המתחם נשענתי על הפסיקה שתובא להלן (כמובן עם השינויים המתחייבים), לפי סדר ערכאה ומועד פרסום:

ע"פ 3869/19 נחום נ' מדינת ישראל (15.7.2020);

עמוד 3

- ע"פ 2906/19 פלוני נ' מדינת ישראל (14.9.2019);
- ע"פ 4223/18 סיאם נ' מדינת ישראל (7.2.2019);
- ע"פ 2150/17 פלוני נ' מדינת ישראל (14.5.2018);
- ע"פ 5469/13 פלוני נ' מדינת ישראל (13.4.2014);
- ת"פ (מחוזי מרכז) 48435-02-17 מדינת ישראל נ' קפלון (1.2.2018);
- ת"פ (מחוזי י-ם) 11826-08-14 מדינת ישראל נ' טיידרוס (28.9.2017);
- ת"פ (שלום י-ם) 4294-05-21 מדינת ישראל נ' רדאידה (27.10.2021);
- ת"פ (שלום י-ם) 38958-04-19 מדינת ישראל נ' זעטרה (7.7.2021);
- ת"פ (שלום י-ם) 22461-07-16 מדינת ישראל נ' ראזם (28.10.2020);
- ת"פ (שלום י-ם) 58413-06-17 מדינת ישראל נ' זונה (21.11.2019).

(15) לאחר שנתתי את דעתי לכל האמור לעיל, קובע בזאת כי מתחם הענישה ההולמת נע בין מספר חודשי מאסר בפועל שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד 12 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית.

(16) נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה: הנאשם בן 22 כיום. הוא רווק שעובד למחיתו. במועד ביצוע המעשה היה בן כ-18.5 ולטענת ההגנה, דובר במעשה פזיז שבוצע על סף הקטינות. כפי שעמדתי על כך לעיל, לא נראה שמדובר במעשה מתוכנן, לא בוצע בצוותא ולא נלוו מעשים נוספים, פיזיים או מילוליים. בדבריו לפני בדיון הטיעונים לעונש, עמד הנאשם על גילו במועד ביצוע המעשה אך לדבריו: "העבירה שנעשתה לא על גזע, גזעני" (ש' 5-6, ע' 7). מיד לאחר מכן ולאחר שנשמעה הערה מספסל הקהל באולם, הוסיף שבמועד ביצוע העבירה הוא לא היה מודע לעונש שלצדה. להתרשמותי, הנאשם אינו נוטל אחריות מלאה על המעשה, בפרט לענין הרכיב הגזעני, זאת למרות הרעשתו, וממילא לא התרשמתי שהוא מביע חרטה פנה או אמפתיה כלפי קורבן העבירה.

(17) לנאשם עבר פלילי (מוצג מא/1). בשנת 2020 הוא הורשע בבית המשפט המחוזי בירושלים בביצוע עבירת נשק וגם בקשירת קשר לעשות פשע. הנאשם נדון ל-18 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית.

(18) נתתי את דעתי לחלוף התקופה ממועד ביצוע העבירה ועד היום. בהקשר זה יצוין, כי התנהלות הנאשם תרמה לתקופה זו, למצער בחלקה לאחר הגשת כתב האישום. בתשובתו לאישום, כפר הנאשם באופן כללי במיוחס לו. הודאתו בזריקת חפצים באה רק בחודש 01/2022 אך תוך הכחשת הפגיעה במתלונן. ההודאה המפורשת בידי לעברו הייתה רק לאחר שמיעת עדותו של המתלונן. לאורך כל ההליך הכחיש הנאשם קיומו של מניע גזעני. ובכן, זכותו של הנאשם לנהל את ההליך על מנת להוכיח את חפותו. ואולם, אין הוא זכאי "להנחה" של המודה ועוזב אשר מצא לנכון להודות במעשהו ולשאת באחריות, ולרוב תוך חיסכון משמעותי בזמנם של הצדדים, של העדים ושל בית המשפט.

בהקשר דומה, נפסק ברע"פ 9004/18 יצחקי נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (31.12.2018), כלהלן:

"אכן, זכותו של כל אדם לעמוד על חפותו ולנהל משפט הוכחות בעניינו, ואין לזקוף זאת לחובתו. ואולם, אני סבור כי אין לתמרץ התנהלות שנועדה להקשות על ניהול ההליך הפלילי ולדחות את

סיומו ככל הניתן, ולו לצורך ביסוסה של טענה עתידית בדבר חלוף הזמן במטרה להקל בעונשו של הנאשם. מטעם זה, אני סבור כי במקרים מעין אלה ראוי לבחון בזהירות יתרה טענות בדבר חלוף הזמן מיום ביצוע העבירות ועד לסיומו של ההליך הפלילי, וככלל, להעניק להן משקל מוגבל"

(19) בשקלול של כל האמור, סבורני כי עמדתה העונשית של המאשימה היא מידתית ומאוזנת בנסיבות העניין, כך שעונשו של הנאשם ימוקם מעט מעל השליש התחתון של המתחם.

תוצאה

(20) לאור האמור, משית על הנאשם את העונשים הבאים:

(א) חמישה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות, הכל לפי חוות הדעת של הממונה מיום 14.6.2023. תחילת ריצוי העונש 18.9.2023.

(ב) ארבעה חודשי מאסר, שירוצו ככל שהנאשם יעבור עבירת אלימות (לרבות העבירה שבה הורשע) או איומים תוך שלוש שנים מהיום.

(ג) הנאשם יפצה את המתלונן סך 2,000 ₪ אשר ישולם בשני תשלומים חודשיים עוקבים, הראשון עד יום 18.8.2023 והשני עד יום 18.9.2023. באחריות המאשימה לעדכן את המתלונן ברכיב זה בעונש.

(21) ככל שלא יקבל הנחיה אחרת, הנאשם יתייצב לצורך קליטה והצבה, ביום 18.9.2023 בשעה 08:00, במשרדי הממונה: יחידת ברקאי, עבודות שירות, שלוחת דרום, סמוך לכלא באר-שבע (טלפון 074-7831218; פקס 08-9193006; דוא"ל avshdarom@ips.gov.il).

(22) את הפיצוי ישלם הנאשם באמצעות רשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות: בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה www.eca.gov.il; מוקד שירות טלפוני בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000; במזומן בכל סניף של בנק הדואר.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

המזכירות - להודיע לממונה.

ניתן היום, א' אב תשפ"ג, 19 יולי 2023, במעמד הצדדים.